

รายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี

ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑

วันอังคารที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ เวลา ๐๙.๓๐ - ๑๔.๐๐ น.

ณ ห้องประชุมหลวงวิเชียรแพทยาคม อาคาร ๑ ชั้น ๒ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

ผู้มาประชุม

๑. นายภักดี โปธิศิริ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ประธานอนุกรรมการ
๒. นายพูลลาภ ฉันทวิจิตรวงศ์	รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	อนุกรรมการ
๓. นายพิเชฐ บัญญัติ	รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์	อนุกรรมการ
๔. นางจริญญา มิตรอุบลัมภ์	นักวิทยาศาสตร์เชี่ยวชาญ กรมโรงงานอุตสาหกรรม	อนุกรรมการ
๕. นายศรันย์ วัฒนธาดา	ผู้เชี่ยวชาญด้านควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร	อนุกรรมการ
๖. นางสาวลลิตี ศรีพวง	รองผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบ อาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค	อนุกรรมการ
๗. นางสาวกนกรรณ พรหมณเรศ	นักวิชาการมาตรฐานชำนาญการพิเศษ สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม	อนุกรรมการ
๘. นางสาวชลาลัย รุ่งเรือง	นักวิชาการสิ่งแวดล้อมชำนาญการ กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ	อนุกรรมการ
๙. นายทัยธัช หิรัญเรือง	นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ กรมอนามัย	อนุกรรมการ
๑๐. นางพรคนางค์ ปีตภา	นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการ กรมศุลกากร	อนุกรรมการ
๑๑. นาวาโทหญิงทัตดาว พุทธชาติ	หัวหน้าแผนกควบคุมยุทธภัณฑ์และ พัฒนาอุตสาหกรรม ศูนย์การอุตสาหกรรม ป้องกันประเทศและพลังงานทหาร	อนุกรรมการ
๑๒. นายอนิรุทธ์ ทรงจักรแก้ว	ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ	อนุกรรมการ
๑๓. นายศุภมล ศรีสุขวัฒนา	ผู้ทรงคุณวุฒิ	อนุกรรมการ
๑๔. นางสาวเพชรรัตน์ เอกแสงกุล	ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	อนุกรรมการ
๑๕. นางสาวนีนุช เสนีวงศ์ ณ อยุธยา	ผู้ประสานงาน สมาคมอารักขาพืชไทย	อนุกรรมการ
๑๖. นางยุพดี ศิริสินสุข	ผู้ประสานงาน มูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา	อนุกรรมการ
๑๗. นางสาวธนธร ยอดสมสวย	นักวิทยาศาสตร์ชำนาญการพิเศษ แทนผู้อำนวยการกองบริหารจัดการวัตถุอันตราย กรมโรงงานอุตสาหกรรม	และเลขานุการร่วม
๑๘. นางอมรรัตน์ ลีระนิติกุล	เภสัชกรชำนาญการพิเศษ กองแผนงานและวิชาการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา	อนุกรรมการและ ผู้ช่วยเลขานุการร่วม

ผู้ไม่มาประชุมเนื่องจากติดราชการ/ภารกิจอื่น ๆ

๑. นายอำนาจ วงศ์บัณฑิต
๒. นางสาวคณินิจ ศรีบัวเอี่ยม
๓. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
๔. ผู้แทนเครือข่ายเตือนภัยสารเคมีกำจัดศัตรูพืช
๕. ผู้อำนวยการกองแผนงานและวิชาการ

ผู้เข้าร่วมประชุม

๑. นายสมชาย ปรีชาทวีกิจ	รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา
๒. นางสาวนิภาพร วงษ์ธนสุภรณ์	นิติกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๓. นางสุนันทา พันธุ์วรรณ	เภสัชกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๔. นางสาวเยาวเรศ อุปมายันต์	เภสัชกรชำนาญการพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๕. นางสาวออร์ศ คงพานิช	เภสัชกรชำนาญการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๖. นางสาวพรศรี คลังวิเศษ	เภสัชกรชำนาญการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๗. นางสาวณัฐธิดา อุดมทรัพย์	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ
สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๘. นางสาวศรภา ศุทธิรินทร์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้
๙. นายจรินทร์ วีระโอฬารสิทธิ์	ที่ปรึกษากลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๑๐. นางสาวมัทนา วรณิกา นาควัชร	กรรมการบริหาร สมาคมการค้านวัตกรรมเพื่อการเกษตรไทย
๑๑. นางสาวบุญญานาถ นาถวงษ์	กรรมการวิชาการ สมาคมการค้านวัตกรรมเพื่อการเกษตรไทย
๑๒. นางสาวกุลธิดา เจริญสวัสดิ์	รองเลขาธิการ กลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๑๓. นางศิริพร ปิยะอักษรศิลป์	กลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย
๑๔. นายปราโมทย์ ทิรไพรวงศ์	นายกสมาคมคนไทยธุรกิจเกษตร
๑๕. นางยุวรี อินนา	นักวิชาการอิสระ
๑๖. นางสาวกิริณา รุณภัย	เภสัชกรปฏิบัติการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา
๑๗. นางสาวณัฐชนก บัวภิบาล	เภสัชกรปฏิบัติการ สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา

เริ่มประชุม เวลา ๐๙.๓๐ น.

ประธานฯ กล่าวเปิดการประชุมคณะกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ครั้งที่ ๕/๒๕๖๑ และดำเนินการตามวาระการประชุม ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งที่ประชุมทราบ

นายภักดี โพธิศิริ ประธานคณะกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี แจ้งให้ที่ประชุมทราบว่าจากมติคณะกรรมการแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนายุทธศาสตร์การจัดการสารเคมี ในการประชุมฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ มีผลให้คณะกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ต้องทำงานต่อไปให้แล้วเสร็จภายในระยะเวลาที่กำหนด และขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ รายงานผลการประชุมฯ ให้ที่ประชุมทราบ

ฝ่ายเลขานุการฯ (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) รายงานว่า ตามที่คณะกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี มีมติในการประชุมฯ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ วันที่ ๑๔ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ มอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการฯ รายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการฯ ให้คณะกรรมการแห่งชาติฯ ทราบพร้อมขอเสนอการพัฒนามาตรการที่เกี่ยวข้องเพื่อลดความเสี่ยงอันตรายจากสารเคมีนั้น ในการประชุม

คณะกรรมการแห่งชาติฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้ว เห็นความสำคัญและความจำเป็นของการมีกฎหมายการจัดการสารเคมีอย่างเป็นระบบครบวงจร และเพื่อให้ การจัดการสารเคมีเป็นไปอย่างมีเอกภาพ จึงมีมติเห็นชอบให้พัฒนากฎหมายสารเคมีขึ้น โดยมอบหมายให้ คณะอนุกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ทำหน้าที่กำกับดูแลการยกร่างกฎหมายสารเคมี หากเป็นไปได้ ให้แล้วเสร็จทันภายในรัฐบาลของ พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา และเสนอร่างกฎหมายที่ผ่านกระบวนการ เรียบร้อยแล้ว ให้สภานิติบัญญัติแห่งชาติ (สนช.) ภายในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑

ความเห็นที่ประชุม

ประธานฯ ให้ความเห็นว่า การจัดทำร่างกฎหมายสารเคมีเสนอ สนช. ภายในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ในทางปฏิบัติอาจเป็นไปได้ เนื่องจากการเสนอร่างกฎหมายเข้าสู่การพิจารณาของ สนช. ต้องผ่าน ขั้นตอนมากมาย เริ่มตั้งแต่การเสนอเข้าคณะรัฐมนตรี จากนั้นเสนอไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ถ้าเป็นร่างกฎหมายใหญ่และเป็นแนวคิดใหม่ เช่น กฎหมายสารเคมี อาจต้องใช้ระยะเวลาพิจารณานานประมาณ ๖ เดือน ถึง ๑ ปีเป็นอย่างน้อย อย่างไรก็ตาม คณะอนุกรรมการฯ ต้องพยายามดำเนินงานให้เร็วที่สุด เพื่อให้มี ร่างกฎหมายสารเคมี ไปเสนอต่อคณะรัฐมนตรีทันภายในเดือนธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ และได้แจ้งที่ประชุมทราบว่า จากการประสานงานภายในของฝ่ายเลขานุการฯ กับ พลเอก ฉัตรชัย สาริกัลยะ รองนายกรัฐมนตรีและประธาน คณะกรรมการแห่งชาติฯ ต้องการเห็นกฎหมายสารเคมีออกมาโดยเร็ว ประจวบกับปัจจุบันร่างกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย ของกรมโรงงานอุตสาหกรรม อยู่ระหว่างการพิจารณาของคณะกรรมการสิทธิฯ สนช. จึงได้มีการประสานกับหลายฝ่าย เพื่อพยายามให้คณะกรรมการชุดนี้พิจารณาความเป็นไปได้ หากนำร่างกฎหมายสารเคมีไปสวมเข้าไปในร่าง กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย เพื่อย่นระยะเวลาตามขั้นตอนลง ซึ่งคณะกรรมการสิทธิฯ สนช. มีข้อขัดข้องว่า ถ้าดำเนินการใน ลักษณะดังกล่าว ต้องส่งร่างกฎหมายกลับคืนมาที่ฝ่ายบริหาร เพราะเป็นการเปลี่ยนหลักการ จะดำเนินการรวดเร็วไม่ได้ ดังนั้นแม้ว่าเป็นดำริของคณะกรรมการแห่งชาติฯ แต่ก็ไม่สามารถทำตามได้ เนื่องจากติดขัดตรงส่วนนี้ และอาจมี ข้อขัดข้องบ้าง เรื่อง “นิยามของวัตถุอันตราย” ซึ่งครอบคลุมถึงเรื่องอื่น ๆ นอกจากสารเคมี แม้ว่าที่ผ่านมาไม่เคยมี การควบคุมวัตถุอันตรายที่ไม่ใช่สารเคมี เนื่องจากปัญหาต่าง ๆ พื้นฐานมาจากสารเคมีทั้งหมด ไม่เกี่ยวกับพื้นฐานทางชีวภาพ

นางจรรยา มิตรอุปถัมภ์ นักวิทยาศาสตร์เชี่ยวชาญ กรมโรงงานอุตสาหกรรม ให้ข้อมูลว่า ปัจจุบันกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายครอบคลุมการควบคุมอุปกรณ์ไฟฟ้าอิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้วที่ไม่ใช่สารเคมี เนื่องจากคำนิยามของวัตถุอันตราย หมายรวมถึงวัตถุอย่างอื่นไม่ว่าจะเป็นเคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใดที่อาจทำให้เกิดอันตราย

ประธานฯ ให้ความเห็นว่า กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย มีการควบคุมวัตถุที่ใช้แล้วที่เป็น วัสดุไฟฟ้าเนื่องจากรากฐานของปัญหาที่แท้จริงมาจากสารเคมี

นายพูลลาภ ฉันทวิจิตรวงศ์ รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา ตั้งข้อสังเกตว่า กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายครอบคลุมชีววัตถุและแบคทีเรีย ส่วนกฎหมายสารเคมีจะครอบคลุมเรื่องดังกล่าวหรือไม่

นายสมชาย ปรีชาทวีกิจ รองเลขาธิการคณะกรรมการอาหารและยา ให้ข้อมูลว่า ที่ผ่านมามีการออกประกาศวัตถุอันตรายทางการเกษตรและสาธารณสุข เช่น แบคทีเรีย ลูกน้ำยุง หรือเชื้อราบางชนิด เป็นต้น

นายพิเชฐ บัญญัติ รองอธิบดีกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้ข้อมูลว่า ปัจจุบันแบคทีเรีย เชื้อโรคและสารพิษ จะมีกฎหมายว่าด้วยเชื้อโรคและพิษจากสัตว์ภายใต้ความรับผิดชอบของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์

มติที่ประชุม

รับทราบ

**ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑
เมื่อวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑**

ฝ่ายเลขานุการฯ ได้เสนอที่ประชุมพิจารณารับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๑ รายละเอียดตามเอกสารประกอบการประชุมวาระที่ ๒ ปรากฏว่ามีผู้ขอแก้ไขรายงาน ๒ ท่าน ดังนี้

๑. นางสาวกุลธิดา เจริญสวัสดิ์ รองเลขาธิการกลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ขอแก้ไขนามสกุลผู้เข้าร่วมประชุมลำดับที่ ๑๔ จากเดิม “สถิตน์กาญจน์” เป็น “สถิตย์กาญจน์” และแก้ไขรายงานหน้าที่ ๖ บรรทัดที่ ๑๕ โดยขอเพิ่มประเด็น “ควรมีการวิเคราะห์ในกฎหมายปัจจุบันว่าครอบคลุมและตอบโจทย์ปัญหาต่าง ๆ หรือไม่”

๒. นางสาวเพชรรัตน์ เอกแสงกุล ประธานกลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ขอแก้ไขรายงานการประชุมหน้าที่ ๖ บรรทัดที่ ๑๕ โดยเพิ่มประเด็น “ควรให้ผู้ที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมาย คือ ภาคเอกชน มีส่วนร่วมตั้งแต่ขั้นตอนการร่างกฎหมาย ไม่ใช่ขั้นตอนประชาพิจารณ์”

มติที่ประชุม

เมื่อไม่มีผู้ใดขอแก้ไขรายงานการประชุมอีก ที่ประชุมจึงมีมติรับรองรายงานการประชุมคณะกรรมการพัฒนากฎหมายสารเคมี ครั้งที่ ๔/๒๕๖๑ ตามที่มีผู้ขอแก้ไข

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องเสนอเพื่อทราบ

๓.๑ วงจรชีวิตของสารเคมี

นางสาวเพชรรัตน์ เอกแสงกุล ได้นำเสนอเรื่อง “วงจรชีวิตของสารเคมี” ตั้งแต่นำเข้า ผลิตขนส่ง ใช้ จัดเก็บรักษา จำหน่าย บำบัด กำจัด ทำลายหรือนำกลับมาใช้อีก และเสนอปัญหาอุปสรรคของการจัดการสารเคมีและวัตถุอันตราย ภายใต้กฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งข้อเสนอการพัฒนากฎหมายสารเคมีใหม่สรุปดังนี้ “พ.ร.บ.วัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ เน้นเรื่องการควบคุมสารเคมีก่อนเข้าสู่ตลาดค่อนข้างเข้มแข็ง แต่หน่วยงานมีวิธีปฏิบัติที่เข้มงวด ปัจจุบันมีกฎหมายกำกับดูแลตลอดวงจรชีวิตของสารเคมีหลายร้อยฉบับ มีความซ้ำซ้อน ขัดแย้ง ไม่เป็นเอกภาพ เป็นอุปสรรคในการปฏิบัติตาม รวมทั้งกฎหมายหลายฉบับไม่เป็นไปตามหลักการสากล ความเข้าใจกฎหมายต่าง ๆ ของภาครัฐไม่ตรงกัน การบังคับใช้กฎหมายของภาครัฐ เน้นบังคับใช้ในภาคอุตสาหกรรม ไม่ครอบคลุมในหน่วยงานราชการ สถานศึกษา เกษตรกร ผลกระทบคือเกิดความสับสนและความเสี่ยงในการดำเนินงานให้สอดคล้องกับข้อกำหนดทั้งหมด กฎหมายหลายฉบับไม่สามารถปฏิบัติตามได้ ทำให้ศักยภาพการแข่งขันของผู้ประกอบการลดลง ไม่สามารถสื่อสารกับประเทศคู่ค้าได้ จึงเสียโอกาสการขยายธุรกิจและการลงทุนใหม่ ๆ มีความจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการสารเคมีตามความเป็นอันตรายของสารเคมีไปสู่การบริหารจัดการตามความเสี่ยง ในการยกร่างกฎหมายสารเคมีใหม่ ขอให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วม ยึดตามหลักปฏิบัติสากล คำนึงถึงผลกระทบทางเศรษฐกิจ ความสมดุลระหว่างความปลอดภัย เศรษฐกิจ และความยั่งยืน ส่วนการออกกฎหมายที่มีข้อปฏิบัติตามเทคนิค ควรแยกออกจากกฎหมายหลักไปอยู่กฎหมายลูก และควรยกเลิกข้อปฏิบัติที่ไม่สอดคล้องกับสากล”

มติที่ประชุม

รับทราบ

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องเสนอเพื่อพิจารณา

๔.๑ ร่างพระราชบัญญัติสารเคมี พ.ศ. ...

ฝ่ายเลขานุการฯ สรุปความเป็นมาของการพัฒนากฎหมายว่าด้วยสารเคมี ว่าตามที คณะกรรมการแห่งชาติฯ มีมติในการประชุมฯ ครั้งที่ ๒/๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ ให้พัฒนา กฎหมายว่าด้วยสารเคมีที่อ้างอิงมาจากกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย เพื่อให้เกิดการจัดการสารเคมีอย่างครบวงจร ตั้งแต่นำเข้า ผลิต ขนส่ง ใช้ จัดเก็บรักษา จำหน่าย บำบัด กำจัด ทำลายหรือนำกลับมาใช้อีก ครอบคลุมการใช้สารเคมี ในภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรม ภาคสาธารณสุข และภาคการขนส่ง เพื่อนำไปสู่การลดความเสี่ยงอันตรายจาก สารเคมีต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อมให้เหลือน้อยที่สุดนั้น ทั้งนี้ ฝ่ายเลขานุการฯ และ นางยุวี อินนา นักวิชาการอิสระ ที่ปรึกษาโครงการฯ พร้อมผู้วิจัย นางสาวศรภา ศุทธิพันธ์ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ได้เสนอร่าง โครงสร้างกฎหมายว่าด้วยสารเคมีจากการวิเคราะห์ช่องว่างและเหตุผลความจำเป็นด้านกฎหมายในการจัดการสารเคมี อย่างครบวงจร ประกอบด้วย ชื่อกฎหมาย เจตนารมณ์ หลักการ เหตุผล นิยามสารเคมี ขอบเขตของกฎหมาย รวมทั้งโครงสร้างของกฎหมายว่าด้วยสารเคมีประกอบด้วย ๑๐ หมวด ดังนี้ หมวดที่ ๑ คณะกรรมการสารเคมีแห่งชาติ และคณะอนุกรรมการ หมวดที่ ๒ บททั่วไป หมวดที่ ๓ การควบคุมจัดการสารเคมีก่อนออกสู่ตลาด หมวดที่ ๔ การติดตามตรวจสอบสารเคมีขณะออกสู่ตลาด หมวดที่ ๕ การเฝ้าระวังสารเคมีภายหลังออกสู่ตลาด หมวดที่ ๖ การจัดการข้อมูลสารเคมี หมวดที่ ๗ การมีส่วนร่วม หมวดที่ ๘ การวิจัยพัฒนา การสื่อสารความรู้ และเศรษฐศาสตร์ หมวดที่ ๙ หน้าที่ความรับผิดชอบทางแพ่ง หมวดที่ ๑๐ บทกำหนดโทษและบทเฉพาะกาล ทั้งนี้ นางยุวี อินนา ที่ปรึกษาโครงการฯ ได้เสนอการเปรียบเทียบโครงสร้างกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายและร่างโครงสร้างกฎหมาย ว่าด้วยสารเคมี รายละเอียดตามเอกสารประกอบการประชุมวาระที่ ๓

ชื่อกฎหมาย

ความเห็นที่ประชุม

ประธานฯ เสนอให้ที่ประชุมพิจารณาชื่อกฎหมาย และตั้งข้อสังเกตว่า ถ้าเป็น พ.ร.บ. สารเคมีอาจจะมีปัญหากับนิยามวัตถุอันตรายบางข้อที่ไม่เป็นสารเคมี อาจต้องค้างไว้ก่อน แต่ก็มีข้อขัดแย้งกับกฎหมายเฉพาะ รวมทั้งอาจเกิดช่องโหว่ในการปฏิบัติงาน แต่ถ้าจะไม่ให้มีช่องโหว่ต้องปรับให้เป็น “พ.ร.บ. สารเคมีและวัตถุอันตราย พ.ศ. ...”

นางจริยา มิตรอุปถัมภ์ ให้ความเห็นรวม ๕ ประเด็น ดังนี้ (๑) กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย จะควบคุมค่อนข้างกว้าง รวมถึงเชื้อโรคหรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่ใช้แล้ว ดังนั้นจึงควรทบทวนสิ่งที่ประกาศไว้และไม่ใช่อำนาจตามกฎหมาย และที่มีกฎหมายเฉพาะแล้ว (๒) เสนอให้ใช้หลักการป้องกันล่วงหน้า (precautionary principle) ในการยกร่างกฎหมายสารเคมีใหม่ (๓) ขอบเขตกฎหมายใหม่ต้องชัดเจนว่าจะครอบคลุมหรือยกเว้นอะไร (๔) กำหนดให้มีนิยามสารเคมีใหม่ เนื่องจากกรมโรงงานอุตสาหกรรม พยายามจะควบคุมสารเคมีใหม่ แต่มีข้อจำกัด คือไม่มีกฎหมายรองรับ ส่วนระดับการควบคุมเสนอให้แบ่งเป็น ๓ กลุ่ม คือ สารเคมีทั่วไป สารเคมีควบคุม และ สารเคมีห้ามใช้ (๕) การควบคุมสารเคมีที่นำเข้ายึดโยงกับพิกัดศุลกากร ไม่สามารถควบคุมสารเคมีใหม่ได้ เพราะต้องไปประกาศว่าสารนั้นอยู่ในพิกัดอะไร กฎหมายสารเคมีของหลายประเทศจะไม่ยึดโยงกับพิกัดศุลกากร ส่วนสารเคมีที่ผลิตในประเทศ ไม่ควรยึดโยงกับกฎหมายว่าด้วยโรงงานเพราะจะไม่ครอบคลุมสารเคมีทั้งหมด

ฝ่ายเลขานุการฯ (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) เสนอให้ใช้ พ.ร.บ.สารเคมี พ.ศ. ... “พ.ร.บ.สารเคมี พ.ศ. ... (The Chemicals Act)” เพราะจากการศึกษาทบทวนกฎหมายสารเคมีในต่างประเทศ เช่น สหรัฐอเมริกา สหภาพยุโรป และประเทศภูมิภาคเอเชีย พบว่าหลายประเทศใช้ชื่อว่า Chemicals Act ยกเว้น สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว เดิมจะใช้ชื่อว่า Hazardous Substances Act แต่หลังจากได้รับความช่วยเหลือ จาก The Swedish Chemicals Agency ได้เปลี่ยนเป็น Chemicals Act แล้ว

นางยุพดี ศิริสินสุข ผู้ประสานงาน มูลนิธิสาธารณสุขกับการพัฒนา ให้ความเห็นต่อ โครงสร้างกฎหมายว่าด้วยสารเคมีในภาพรวม ๕ ประเด็น ดังนี้ (๑) ควรพิจารณาสาระสำคัญและหลักการของ กฎหมายก่อนกำหนดชื่อกฎหมาย (๒) นิยามสารเคมี ต้องสื่อสารให้ผู้ประกอบการ ประชาชน รวมทั้งเกษตรกร ทราบถึงความเป็นอันตรายของสารเคมี (๓) หลักการป้องกันล่วงหน้า ต้องพิจารณาว่ามีกลุ่มสารเคมีใดบ้างที่ต้อง ป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยง (๔) คณะอนุกรรมการวิชาการ ต้องกำหนดความเชี่ยวชาญแต่ละด้าน (๕) กำหนดให้มี หมวดที่เกี่ยวกับบทบาทความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ ทั้งนี้ ตั้งข้อสังเกตว่ายังไม่มีกรอบการควบคุมหลัง ออกสู่ตลาดทั้งภาคอุตสาหกรรมและผู้ใช้ รวมทั้งต้องมีเรื่องฐานข้อมูลสารเคมีด้วย

นายศุภมล ศรีสุขวัฒนา ผู้ทรงคุณวุฒิ ให้ความเห็นว่า ชื่อ “พ.ร.บ.สารเคมีและวัตถุอันตราย พ.ศ...” น่าจะสื่อความหมายได้มากกว่า ทำให้กฎหมายมีนัยยะครอบคลุมวัตถุอันตรายทั้งหมด แต่ถ้าใช้ชื่อ “พ.ร.บ. สารเคมี พ.ศ...” ต้องกำหนดนิยามสารเคมีให้ครอบคลุมถึงวัตถุอันตราย เพราะ พ.ร.บ.วัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ มีประเด็นเรื่องสารทางชีวภาพและกายภาพ

นายพุลลาภ ฉันทวิจิตรวงศ์ เสนอให้ใช้ชื่อ “พ.ร.บ.สารเคมีและวัตถุอันตราย พ.ศ. ...” เพื่อให้ความชัดเจนว่าครอบคลุมสารเคมีและวัตถุอันตราย

นางยุวรี อินนา ให้ข้อมูลว่า ที่ผ่านมาประเทศไทยมีกฎหมายว่าด้วยวัตถุมีพิษ จนพัฒนามา เป็นกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายปัจจุบัน หากพัฒนาต่อไปควรครอบคลุมสารเคมีทั้งหมดไม่เฉพาะวัตถุอันตราย เนื่องจากทำให้สับสนในระดับสากล เพราะประเทศส่วนใหญ่พัฒนาไปในทิศทางที่ให้ความสำคัญกับสารเคมี เช่น ญี่ปุ่นมี Chemical Substances Control Law สาธารณรัฐเกาหลีมี Chemical Control Act สหรัฐอเมริกามี Toxic Substances Control Act และไม่ควรรู้จักคำว่า “สารเคมีอันตราย” เพราะทำให้ดูเป็นเชิงลบกับสารเคมีทั้งหมด มิติใหม่ของการพัฒนากฎหมายในอนาคต ควรเป็นลักษณะว่าสารเคมีมีส่วนที่เป็นอันตรายซึ่งต้องเสริมสร้าง ความปลอดภัย

นายอนิรุทธ์ ทรงจักรแก้ว ผู้อำนวยการกลุ่มกฎหมาย สำนักงานปรมาณูเพื่อสันติ ให้ข้อมูลว่า ประเทศไทยมีกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายเป็นกฎหมายกลาง และมีกฎหมายเฉพาะอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ถ้ากฎหมายเฉพาะ ไม่มีบทบัญญัติเรื่องหนึ่งเรื่องใดไว้ สามารถใช้ประโยชน์จากกฎหมายกลาง และเสนอให้ไปศึกษารูปแบบกฎหมาย ประเทศต่าง ๆ ที่มีกฎหมายกลางในลักษณะเหมือนกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย

นางศิริพร ปิยะอักษรศิลป์ กลุ่มอุตสาหกรรมเคมี สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย เห็นด้วยกับชื่อ “พ.ร.บ.สารเคมี พ.ศ. ...” เพราะในต่างประเทศใช้คำว่า “พ.ร.บ.สารเคมี พ.ศ. ... (The Chemicals Act)” แต่ประเทศเหล่านั้นมี พ.ร.บ.สารกำจัดวัชพืช (The Pesticides Act) แยกออกมาต่างหาก ในขณะที่ประเทศไทย สารเคมีกำจัดศัตรูพืชถูกควบคุมภายใต้กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย หากมีกฎหมายสารเคมีใหม่เกิดขึ้นจะ ควบคุมสารเคมีทางการเกษตรอย่างไร ทั้งนี้ ปัจจุบันมีการหารือการแยกกฎหมายว่าด้วยการควบคุมสารเคมี ทางการเกษตรออกมาจากกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย ส่วนชื่อ พ.ร.บ. สารเคมี พ.ศ. ... ประชาชนบางส่วนยังไม่ ทราบว่าสารเคมีคืออะไร อาจไม่ตระหนักถึงความเป็นอันตราย ไม่ระมัดระวังในการใช้ และอาจไม่ปฏิบัติตาม กฎหมายการสื่อสารกับประชาชนเป็นสิ่งสำคัญ

นางสาวบุญญา นานวงศ์ กรรมการวิชาการ สมาคมการค้านวัตกรรมเพื่อการเกษตรไทย เห็นด้วยกับชื่อ “พ.ร.บ.สารเคมี พ.ศ. ...” เนื่องจากสอดคล้องกับหลายประเทศ แต่ต้องให้ความสำคัญกับการ กำหนดนิยามอะไรที่ครอบคลุมและไม่ครอบคลุม เน้นเจตนารมณ์การบังคับใช้กฎหมาย คือ ให้เกิดการศึกษา ความรู้สารเคมี และการใช้อย่างปลอดภัย กฎหมายสารเคมี ต้องระบุเรื่องการมีไว้ในครอบครองให้ชัดเจนเพื่อให้ผู้ใช้ ที่ต้องการใบอนุญาตภายใต้กฎหมายใหม่จะมีจำนวนเพิ่มขึ้น

ประธานฯ ให้ความเห็นว่า ในเบื้องต้นสรุปว่าใช้ชื่อร่าง พ.ร.บ.สารเคมี พ.ศ. ... ชื่อกฎหมาย ต้องเชื่อมโยงกับนิยาม นิยามสารเคมีต้องครอบคลุมถึงวัตถุอันตราย

มติที่ประชุม

เห็นชอบให้ใช้ชื่อกฎหมายว่า “พ.ร.บ.สารเคมี พ.ศ. ... (The Chemicals Act)”

นิยามสารเคมี เจตนารมณ์ หลักการ เหตุผล และขอบเขตของกฎหมาย

ความเห็นที่ประชุม

นางสาวบุญญานาถ นาถวงษ์ ให้ความเห็นว่า นิยามสารเคมีที่นำเสนอกว้างเกินไป หากไม่ระบุข้อยกเว้น อาจทำให้สับสน มีผลกระทบในเชิงปฏิบัติ เช่น กรณีเอนไซม์ที่อยู่ในสินค้าเกษตร อาหาร หรือใช้ในทางอุตสาหกรรมจะถือเป็นสารเคมีหรือไม่

ประธานฯ ให้ความเห็นว่า กฎหมายสารเคมีใหม่ต้องสามารถปิดช่องโหว่ แต่ไม่ซ้ำซ้อน กฎหมายเดิมที่มีอยู่ ดังนั้นสารเคมีหรือผลิตภัณฑ์เคมีที่มีกฎหมายเฉพาะรองรับอยู่แล้ว ไม่จำเป็นต้องเข้ามาอยู่ในกฎหมายใหม่ แต่อาจเขียนกฎหมายไขว้ข้าม (cross) กันไว้ เช่น กรณีเอนไซม์ มีกฎหมายอาหารรองรับอยู่แล้ว ส่วนนิยามวัตถุอันตรายข้อที่ ๑๐ วัตถุอย่างอื่น ไม่ว่าจะเป็เคมีภัณฑ์หรือสิ่งอื่นใด ที่อาจทำให้เกิดอันตรายแก่บุคคล สัตว์ พืช ทรัพย์ หรือสิ่งแวดล้อม ถ้ามีกฎหมายเฉพาะแล้วไม่น่าจะเป็นประเด็นปัญหา กฎหมายสารเคมีใหม่ ต้องการคุมสารเคมีทั้งวงจร และคุมวัตถุอันตรายที่อยู่ภายใต้สารเคมีด้วย

นายสุริ อินนา ชี้แจงว่านิยามสารเคมี ดูกว้าง แต่ยังมีนิยามคำว่า “สารเดี่ยว” “สารผสม” “ผลิตภัณฑ์” โดยนำมาจากกฎระเบียบของสหภาพยุโรป (European Regulation) และให้ข้อมูลเกี่ยวกับสารเคมีที่จะควบคุม ดังนี้ “สารเคมีตามที่คณะกรรมการฯ ประกาศตามมาตรา X โดยคำแนะนำของคณะอนุกรรมการวิชาการ กรณีสารเคมีที่นำเข้ามาในประเทศ จะยึดโยงกับพิกัตศุลกากร กรณีสารเคมีที่ผลิตในประเทศยึดโยงกับประเภทโรงงาน ตามกฎหมายว่าด้วยโรงงาน เช่น โรงงานประเภท ๔๒ เกี่ยวกับผลิตเคมีภัณฑ์สารเคมี โรงงานประเภท ๔๓ เกี่ยวกับสารเคมีทางการเกษตร หรือโรงงานประเภท ๔๘ เกี่ยวกับผลิตภัณฑ์เคมี โรงงานประเภท ๘๙ เกี่ยวกับเรื่องแก๊ส หรือยึดโยงกฎหมายอื่นตามความจำเป็น” ซึ่งต้องมาหารือกับทุกภาคส่วนเกี่ยวกับลำดับความสำคัญ และความพร้อม จุดอ่อนหนึ่งของกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย คือ การกำหนดกลุ่มสารควบคุมตามคุณสมบัติ เช่น สารที่สามารถระเบิดได้ (explosive) เป็นปัญหาของเจ้าหน้าที่ผู้ควบคุมที่จะไปกำกับดูแลตรวจสอบทุกรายไปชน จากประสบการณ์ที่เคยทำการศึกษากิจการจัดทำทำเนียบรายการสารเคมีของประเทศไทยที่ผ่านมา มีพิกัตศุลกากรที่เกี่ยวกับสารเคมี คือ พิกัด ๒๕ - ๔๐ และในปี พ.ศ. ๒๕๕๙ มีใบขนที่นำเข้ามาในพิกัดดังกล่าวกว่า ๖ ล้านใบขน

นายอนิรุทธ์ ทรงจักรแก้ว ให้ความเห็นรวม ๒ ประเด็น ดังนี้ (๑) เสนอให้เพิ่มคำว่า “วัตถุแก๊สมันตรังสี” ในนิยามสารเคมี และให้ข้อสังเกตว่าถ้าตัดออก อาจมีปัญหาเกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่เกี่ยวข้อง เช่น สหรัฐอเมริกาก็มีกฎหมายกลางเรียกว่า The Code of Federation (CFR) ซึ่งนิยามคำว่าวัตถุอันตราย จะรวมถึงวัตถุแก๊สมันตรังสี ทั้งนี้ ขอให้ไปทบทวนเหตุผลความจำเป็นการกำหนดวัตถุแก๊สมันตรังสีในกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย อย่างไรก็ตามปัจจุบันมีพระราชบัญญัติพลังงานนิวเคลียร์เพื่อสันติ พ.ศ. ๒๕๕๙ แล้ว และ (๒) ชื่อ พ.ร.บ.สารเคมี พ.ศ. ... ประชาชนอาจมองแค่สารเคมีแต่ไม่ได้มองไปถึงวัตถุแก๊สมันตรังสี

ประธานฯ ให้ความเห็นว่า ขอบข่ายของกฎหมายสารเคมีใหม่ จะควบคุมวัตถุอันตรายตามกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายเป็นส่วนใหญ่ รวมทั้งเชื่อมโยงกับนิยามวัตถุอันตรายทั้ง ๑๐ ข้อ ดังนั้นข้อห่วงกังวลของผู้แทนสำนักงานปรมาณูเพื่อสันติไม่น่าเป็นปัญหา กรณีสารใดมีกฎหมายเฉพาะควบคุมแล้ว ก็ต้องดำเนินการตามกฎหมายนั้น สำหรับวัตถุประสงค์หลักของกฎหมายสารเคมีใหม่ เพื่อให้มีศูนย์บริหารจัดการขึ้นทะเบียนสารเคมีกลาง (clearing house หรือ central registry) ที่มีข้อมูลสารเคมีทั้งหมดในประเทศ มีหน่วยงานรับผิดชอบกำกับดูแล

และหลักการบริหารจัดการ ต้องอยู่บนพื้นฐานการจัดการความเสี่ยง (risk-based management) คือ สารเคมีทุกชนิดรวมทั้งสารเคมีใหม่ ต้องผ่านกระบวนการประเมินความเสี่ยงและกำหนดมาตรการกำกับดูแลที่เป็นมาตรฐานกลางของประเทศ

นางยุพดี ศิริสินสุข ให้ความเห็นว่า ขอบเขตกฎหมายใหม่ต้องครอบคลุมการทำงานอย่างครบวงจร รวมทั้งการขาย ต้องกำหนดนิยาม กำหนดบทบาทหน้าที่ผู้รับอนุญาตขาย และผู้ครอบครองสารเคมีอันตราย

นายศุภมล ศรีสุขวัฒนา ให้ความเห็นว่า การเสนอร่างพระราชบัญญัติ จะเขียนหลักการและเหตุผลไว้ในใบปะหน้า โดยเขียนสรุปหลักการไว้ในหมายเหตุส่วนท้ายของกฎหมาย หลักการควรเขียนถึงที่มาของกฎหมายและวัตถุประสงค์ เช่น การออกกฎหมายสารเคมีใหม่ เพื่อพัฒนากฎหมายเดิมให้มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมปัญหาที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และเสนอให้กำหนดนิยามให้ครอบคลุมเรื่อง “การครอบครอง” และระบุรายละเอียดประเภทสารเคมีที่ให้ครอบครองหรือควบคุมให้ชัดเจน

นางจริยา มิตรอุปถัมภ์ ให้ข้อมูลและข้อสังเกต ๓ ประเด็น ดังนี้ (๑) กฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตราย จะมีเจตนารมณ์ หลักการ เหตุผล (๒) กฎหมายสารเคมีใหม่จะรวมถึงสารเคมีเกษตรหรือซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์หรือไม่เพราะปัจจุบันร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์อยู่ในขั้นตอนการตรวจพิจารณาของสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๓) ขอบเขตของสารเคมีกว้างเกินไป เสนอให้เขียนขอบเขตในส่วนที่จะไม่ควบคุมแทน เช่น กรณีที่มีกฎหมายเฉพาะอื่นควบคุมดูแลอยู่แล้ว

ประธานฯ ให้ความเห็นว่า กฎหมายสารเคมีใหม่ต้องระบุให้ชัดเจนว่าจะควบคุมและยึดโยงกับวัตถุอันตรายตามกฎหมายเดิมในส่วนไหน

นางยุวรี อินนา ชี้แจงว่า เจตนารมณ์ของการร่างกฎหมายสารเคมีเนื่องจากกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายไม่มีประสิทธิภาพในการควบคุมกำกับติดตามการใช้สารเคมีอย่างครบวงจร ส่วนคำว่า “เพื่อลดภาระผู้ประกอบการ” ไม่ควรใช้เป็นหลักการของกฎหมาย เสนอให้ใช้ภาษากลาง ๆ เช่น เพื่อกำหนดบทบาทความรับผิดชอบของผู้ประกอบการในการดำเนินธุรกิจที่เกี่ยวข้องอย่างมีความรับผิดชอบ

นางสาวเพชรรัตน์ เอกแสงกุล เสนอให้แก้ไขหลักการของกฎหมายจากเดิม “เพื่อลดภาระผู้ประกอบการ” เป็น “เพื่อลดภาระของภาคเอกชนและภาครัฐที่ไม่จำเป็นเพื่อการแข่งขันที่ดีขึ้น” เนื่องจากการปรับปรุงกฎหมายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ คือ ลดภาระที่ไม่จำเป็นของทั้งภาครัฐและเอกชน

นายศรันย์ วัฒนธาดา ผู้เชี่ยวชาญด้านควบคุมพืชและวัสดุการเกษตร กรมวิชาการเกษตร ให้ความเห็นว่าหลักการยังไม่สอดคล้องคือจะยกเลิกกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายฉบับเดียวแต่เหตุผลเขียนว่า เช่น “กฎหมายหลายฉบับ”

ประธานฯ ให้ความเห็นว่า กฎหมายมีหลายระดับไม่ใช่เฉพาะกฎหมายระดับพระราชบัญญัติ แต่ยังมีกฎหมายระดับปฏิบัติ เช่น กฎกระทรวง ระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่ออกมาตามกฎหมายแม่ กฎหมายเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เกิดปัญหาเพราะกฎหมายแต่ละฉบับ ออกมาโดยหน่วยงานกำกับดูแลกฎหมายที่แตกต่างกัน ไม่มีผู้ดูแลตรงกลาง ทำให้เกิดปัญหาขึ้นในทางปฏิบัติ มีผลกระทบหรือสร้างภาระกับผู้ประกอบการที่ต้องปฏิบัติ เกิดปัญหาข้อกำหนดที่แตกต่างกัน แต่การแก้ปัญหาเรื่องกฎหมายหลายฉบับดังกล่าว ไม่จำเป็นต้องยกเลิกพระราชบัญญัติอย่างเดียว อาจแก้ไขโดยไม่จำเป็นต้องมีการตรากฎหมายระดับปฏิบัติมากเกินไป

นางสาวนลินี ศรีพวง รองผู้อำนวยการสำนักโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม กรมควบคุมโรค ให้ความเห็นว่า เจตนารมณ์ของกฎหมายยังไม่ชัดเจน และสอบถามว่าหลังจากมีกฎหมายและ

คณะกรรมการแห่งชาติฯ จะมีการแต่งตั้งเจ้าพนักงานมาเป็นกลไกการควบคุมกำกับหรือไม่ และกฎหมายฉบับนี้ จะควบคุมเฉพาะภาคเอกชนหรือหรือภาครัฐที่มีสารเคมีในครอบครอง เช่น โรงพยาบาล ห้องปฏิบัติการหรือไม่

ฝ่ายเลขานุการฯ (สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา) ให้ความเห็นว่า พระราชบัญญัติอื่น ๆ มีหลักการหรือเจตนารมณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ด้วยการออกกฎหมายสารเคมีใหม่ เพื่อแก้ปัญหา และเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการภายใต้กฎหมายวัตถุอันตรายที่มีอยู่ คำสำคัญของหลักการหรือเจตนารมณ์ ควรเป็น “ความเป็นเอกภาพ” “การจัดการสารเคมีเป็นระบบครบวงจรครอบคลุมทุกภาคส่วน” “มีคณะกรรมการ ๒ ระดับ ด้านกำหนดนโยบายและด้านวิชาการ” และเสนอให้แก้ไขหลักการของกฎหมายจากคำว่า “เพื่อลดภาระผู้ประกอบการ” เป็น “เพื่อให้เกิดการส่งเสริมการประกอบธุรกิจที่ปลอดภัยต่อสุขภาพประชาชนและสิ่งแวดล้อม”

ประธานฯ ให้ความเห็นว่า ต้องใช้กลไกการบังคับใช้กฎหมายเดิมที่มีอยู่ แต่จัดระบบ ให้มีแนวทางชัดเจน ทำงานแบบบูรณาการ ปัจจุบันทุกหน่วยงานมีพนักงานเจ้าหน้าที่ดูแลแล้ว แต่มาตรการที่ใช้ยังไม่เป็นมาตรฐานเดียวกัน ฉะนั้นกฎหมายสารเคมีใหม่ จะปรับให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน และเพิ่มกระบวนการ กำกับดูแลหลังออกสู่ตลาด ต้องมีคณะกรรมการ ๒ ระดับ คือระดับนโยบาย และระดับรองทำหน้าที่พิจารณา ด้านวิชาการ เพราะปัจจุบันคณะกรรมการที่ดูแลเรื่องนโยบายไม่มีกฎหมายรองรับ ทำได้เพียงประสานงาน ไม่สามารถ สั่งให้หน่วยงานดำเนินการตามนโยบายที่กำหนด จึงต้องนำคณะกรรมการดังกล่าวเข้าไปอยู่ในกฎหมาย

นางสาวศรภา ศุภรินทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ วิทยาลัยบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยแม่โจ้ ให้ความเห็นว่า พระราชบัญญัติโดยทั่วไป จะเขียนเจตนารมณ์ หลักการ และขอบเขต ไว้ในช่วงที่มีสถานะเป็นร่าง แต่ถ้าเป็นกฎหมายจริงจะปรากฏอยู่ในหมายเหตุส่วนท้าย นอกจากนี้ต้องการให้กฎหมายใช้อำนาจเหนือ (overrule) กฎหมายเฉพาะเรื่องอื่นที่มีอยู่เดิม โดยเขียนไว้ในบทเฉพาะกาล เพื่อในอนาคตหากมีกฎหมายเฉพาะ นอกเหนือจากกฎหมายว่าด้วยวัตถุอันตรายที่จะถูกยกเลิกยังคงสามารถใช้บทบัญญัติของกฎหมายนั้นได้

นางยุพดี ศิริสินสุข ให้ความเห็นว่า หลักการและเหตุผลจะเป็นตัวไปกำหนดสาระ ของกฎหมาย ดังนั้นหลักการต้องชัดเจนว่าจะทำให้ประเทศปลอดภัย โดยไม่มีใครได้ประโยชน์หรือเสียประโยชน์ อาจเปลี่ยนวิธีการเขียนจากเดิมที่เขียนบรรยาย เป็นเขียนเป็นข้อ ๆ แต่ต้องครอบคลุมทุกประเด็นปัญหาช่องว่างที่มีการวิเคราะห์ไว้

ประธานฯ ให้ความเห็นว่า หลักการและเหตุผล ที่เขียนไว้ค่อนข้างครอบคลุม แต่ปรับ ให้กระชับ เขียนเป็นข้อ ๆ ในลักษณะให้บรรลุป่าหมายการทำงานให้ดีขึ้น หรือแก้ปัญหาที่มีอยู่เดิมให้หมดไป หลักการกับเหตุผลเป็นเรื่องสำคัญ เป็นตัวกำหนดมาตรการต่าง ๆ ในข้อบัญญัติของกฎหมาย ส่วนขอบเขตต้องปรับ ให้ชัดว่าครอบคลุมวัตถุอันตรายอย่างไร อาจเขียนในลักษณะว่ากฎหมายใหม่ช่วยแก้ปัญหาเรื่องความซ้ำซ้อน หรือเรื่องกำหนดมาตรการที่ขัดแย้งกันเองระหว่างหน่วยงาน

นายศุภมล ศรีสุขวัฒนา เสนอให้เขียนหลักการดังนี้ “กฎหมายที่จะเกิดขึ้นจะเป็น มาตรฐานกลางและเชื่อมโยงไปยังกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อการปฏิบัติการให้เกิดประสิทธิภาพและเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน”

มติที่ประชุม

มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ และที่ปรึกษาโครงการฯ รับความเห็นจากที่ประชุมไปปรับปรุง นิชามสารเคมี เจตนารมณ์ หลักการ เหตุผล และขอบเขตของกฎหมายให้มีความชัดเจน

โครงสร้าง ของร่าง พ.ร.บ.สารเคมี พ.ศ. ...

ความเห็นที่ประชุม

นางยุพดี ศิริสินสุข เสนอให้มี “หมวดบริหารกฎหมาย” เกี่ยวกับเรื่องกลไกการบริหาร ติดตามตรวจสอบ กลไกการเชื่อมโยงการถ่วงดุลอำนาจกันระหว่างองค์กรที่บริหารกฎหมายร่วมกัน

ประธานฯ ให้ความเห็นที่เห็นว่า ชื่อหมวดต้องไปทบทวนเพราะยังไม่สื่อชัดเจน เช่น บททั่วไป ซึ่งไม่ค่อยเห็นมีในกฎหมายทั่วไป และเสนอให้ฝ่ายเลขานุการฯ และที่ปรึกษาฯ กำหนดหัวข้อหลักและสาระสำคัญ แต่ละหมวดเพื่อจะได้พิจารณาว่าหมวดเหล่านั้นควรปรากฏในกฎหมายหรือไม่

นายศุภมล ศรีสุขวัฒนา ให้ข้อมูลว่าบททั่วไป จะมีหรือไม่ก็ได้ ถ้ามีจะเป็นบทที่ครอบคลุมประเด็นหลักของกฎหมายทั้งฉบับ เกี่ยวกับมาตรฐานหรือหลักเกณฑ์ที่ถูกกำหนดขึ้นตามกฎหมาย นำไปสู่การให้กฎหมายต่าง ๆ นำไปบังคับใช้ หรือส่งเชื่อมโยงกับกฎหมายอื่น ส่วนในรายละเอียดต้องไปกำหนดไว้ในแต่ละหมวด

นายจรินทร์ วีโรฬารสิทธิ์ เสนอให้มีหมวด “บทบาทหน้าที่ของรัฐ” เช่น กฎหมายว่าด้วย วัตถุอันตรายเดิมจะมีบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการวัตถุอันตราย เพราะหน่วยงานสามารถนำอำนาจนี้ไปออกกฎหมายลูกในการบังคับใช้กฎหมาย และเสนอให้หมวดที่ ๗ การมีส่วนร่วม ต้องมีส่วนร่วมทั้งภาคเอกชนและรัฐบาล และเสนอให้เพิ่ม “หมวดส่งเสริมสนับสนุน” สร้างแรงจูงใจให้ผู้ประกอบการเข้าสู่การปฏิบัติตามกฎหมาย

นายพูลลาภ ฉันทวิจิตรวงศ์ ให้ข้อมูลว่าทั้ง ๑๐ หมวด มาจากกรอบข้อเสนอการปรับปรุง พ.ร.บ.วัตถุอันตราย พ.ศ. ๒๕๓๕ สู่ พ.ร.บ.สารเคมี พ.ศ. ... และขอให้ฝ่ายเลขานุการฯ ไปเพิ่มเติมรายละเอียด และเตรียมข้อมูลเรื่องบทบาทภารกิจ โครงสร้างของสำนักจัดการสารเคมีแห่งชาติมาเสนอพร้อมกันด้วย

นางสาวณัฐธิดา เอก ดุษฎีประเสริฐ นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ เสนอให้นำร่าง พ.ร.บ.สารเคมี พ.ศ. ... เสนอต่อคณะกรรมการปฏิรูปกฎหมาย เพื่อให้ช่วยกลั่นกรองก่อนเสนอนำเข้าคณะรัฐมนตรี

มติที่ประชุม

มอบหมายฝ่ายเลขานุการฯ ร่วมกับที่ปรึกษาโครงการฯ รับข้อเสนอแนะจากที่ประชุมฯ ไปกำหนดโครงสร้าง พ.ร.บ.สารเคมี พ.ศ. ... พร้อมสาระสำคัญแต่ละหมวดให้ชัดเจน

ระเบียบวาระที่ ๕ เรื่องอื่น ๆ

ไม่มี

เมื่อไม่มีผู้ใดเสนอเรื่องต่อที่ประชุมอีก ประธานฯ กล่าวขอบคุณที่ประชุม และปิดการประชุม

เลิกประชุม เวลา ๑๓.๐๐ น.

นางสาวกิริณา รุณภัย

นางอมรรัตน์ ลีนะนิธิกุล

เลขาธิการปฏิบัติการ กองแผนงานและวิชาการ

เลขาธิการชำนาญการพิเศษ กองแผนงานและวิชาการ

ผู้จัดรายงานการประชุม

ผู้ตรวจรายงานการประชุม